

Mr Ivana Rašović

Sekretarijat za razvoj, Vlada Republike Crne Gore

SPORTSKA ORGANIZACIJA KAO ZNAČAJAN ČINILAC MIKRO I MAKRO EKONOMIJE U EVROPSKIM INTEGRACIJAMA

1. MIKRO I MAKRO EKONOMIJA

Ekonomija kao nauka, počev od tridesetih godina prethodnog veka se grana u dve velike cjeline: mikroekonomiju i makroekonomiju.

Mikroekonomija proučava ekonomske aktivnosti pojedinaca, domaćinstava i preduzeća u koriscenju resursa i upotrebi dohodaka. Njen predmet izučavanja je raspodela faktora proizvodnje i proces stvaranja i korišćenja profita individualnih privrednih subjekata u sistemu trzisne privrede. Mikroekonomija analizira formiranje trzisnih cijena, proučava proces stvaranja dohotka, sistem raspodele dohotka, uticaj drzavnih poreza, troškova i mjera makroekonomske politike na privredu, i istražuje metode i tehnike za uspješnije koriscenje identifikovanih mogućnosti razvoja u poslovnom okruženju. Glavni sadržaji ekonomske nauke poticu iz mikroekonomije.

Makroekonomija se bavi izučavanjem ponašanja privrede kao cjeline. Njena preokupacija je istraživanje nacina djelovanja ljudskog ponašanja na ishode funkcionisanja visoko agregiranih tržišta kao sto su trziste rada, tržište kapitala ili tržište potrosnih dobara. Ukratko, tradicionalno makroekonomija proučava pojave na nacionalnom, a u savremenim uslovima, to jest u uslovima privredivanja koje determiniše globalizacija, makroekonomija proučava i pojave na globalnom nivou.

Makroekonomija izučava visoko agregirane kategorije kao sto su bruto domaci proizvod, neto domaci proizvod, inflacija, privredni rast, zaposlenost, novcana masa, platni bilans, agregatna ponuda, agregatna traznja itd. Makroekonomija jeste nauka samo ukoliko ima uporiste u ekonomskom ponasaju subjekata privredjivanja (pojedina, domaćinstava i preduzeca). Ipak, i pored traganja za mikroekonomskim temeljima makroekonomije, sto je narocito prisutno u novoj klasicnoj makroekonomiji i teoriji novih kejnsonianaca, jaz između mikroekonomije i makroekonomije je vrlo evidentan i u današnjim uslovima.

2. EVROPSKE INTEGRACIJE

Evropske integracije predstavljaju specificnu aktivnost drzave koja ima za cilj doprinos ukupnom spoljno-ekonomskom i sportskom poziciranju, prepoznatljivosti zemlje kroz prizmu sportskih aktivnosti kao i internacionalizaciji njenih privrednih i sportskih subjekata, u skladu sa nacionalnim interesima zemlje i njenim najvažnijim ciljevima privrednog, sportskog i drustvenog razvoja.

Cilj procesa evropskih integracija u Crnoj Gori je uspostavljanje ugovornog odnosa sa Evropskom unijom, a kroz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, realizacija dugog i slozenog procesa pridruživanja - od statusa kandidata do punopravnog članstva.

Postojanje interesovanja za uspostavljanje pridruživanja kako sa strane Evropske

unije, tako i sa strane zemalja kandidata, jasno ukazuje na postojanje svijesti u medunarodnoj zajednici koliko je uspjesan i funkcionalan evropski internacionalni proces. Naime, zbog svoje atraktivnosti koja se prije svega ogleda u cinjenici da vecina gradana u drzavama neclanicama ima percepciju Evropske unije kao prostora blagostanja i bezbjednog zivota, clanstvo u Uniji postaje predmet teznje velikog broja drzava. Tako drzave koje zele da dobiju pridruzeni status EU u pridruzivanju, kao prvoj stepenici ka clanstvu, vide rjesenje svojih ekonomskih poteškoća, prije svega kroz finansisku podrsku za razvoj svoje industrije. S druge strane, i početak i pristupanje pregovorima o pridruzivanju oznacava i da Unija izražava dovoljno ekonomskih i politickih interesa da sa jednom zemljom ude u tako bliske odnose, odnose koji predstavljaju najviše oblike saradnje sa trecim drzavama.

3. POZICIONIRANJE CRNE GORE U EVROPSKIM INTEGRACIJAMA

Da bi Crna Gora nesmetano koračala putevima evropskih integracija njen prioritet je sredivanje, razvoj i unapredenje odnosa sa susjedima, što bi u velikom moglo pomoci i sve sportske aktivnosti. U tom smislu Crna Gora je cvrsto opredijeljena da pristupi rjesavanju otvorenih pitanja i da krene u dogovaranje osnova, pretpostavki i mehanizama svestrane saradnje sa susjedima u svim oblastima.

Strateski cilj Crne Gore je prikljucivanje EU u neko dogledno vrijeme. Postoji nedvosmislena politicka volja svih relevantnih faktora u Crnoj Gori i znacajna podrška samih gradana integraciji EU. Crna Gora ima dug put pred sobom, cesto prozete teskocama i povremenih zastojsima, bas kao sto su imale i ostale države u tranziciji, koje su sada nove clanice u EU. Rezultati sadašnjeg procesa transformacije, evropskim, ekonomskim i politickim odnosima, ce sigurno imati uticaj na geostaticki, ekonomski, politicki, pa i sportski položaj i na razvojne perspektive evropske drzave pojedinačno.

Crna Gora kasni za integracionim procesom u EU. Ubrzanje procesa integracije zavisi od niza elemenata, uvođenjem promjena u postojeću strategiju integracije, i pregovaračku efikasnost. Treba reci da je crnogorska reintegracija u Evropu pocela od veoma niskog nivoa indikatora ekonomskih performansi zbog decenije izolacije i rezima medunarodnih sankcija.

Crna Gora narocito paznju posvjecuje aktivnom i konstruktivnom angazovanju u rjesavanju kriznih pitanja, jakanju stabilnosti i bezbjednosti u regionu. Ona se zalaze za dosljedno postovanje ljudskih i manjinskih prava na prostorima bivse Jugoslavije; zbrinjavanje; granice; sukcesija i druga pitanja i problemi od znacaja za stabilizaciju prilika u regionu. Crna Gora se, takode zalaže za otvorenu i svestranu saradnju medu zemljama regiona, kao i ukupnog regiona sa Evropom i svijetom, pod cim posebno podrazumijeva: slobodan protok ljudi i kapitala; liberalizaciju trgovine, stvaranje slobodnih carinskih zona; maksimalnu relaksaciju viznog i carinskog rezima i punu transparentnost granica. Crna Gora takode pridaje veliki znacaj razvoju i jakanju odnosa sa razvijenim zemljama Zapada. Bitno je spomenuti i to da Crna Gora narocito zeli unatredenje ekonomskih odnosa, a zainteresovana je i za svestrani razvoj saradnje i u ostalim oblastima: prosveti, obrazovanju, nauci, kulturi, informisanju i sportu.

U skladu sa svojim mogućnostima i interesima, Crna Gora poklanja i odgovor-

rajucu paznju saradnji sa zemljama Azije, Afrike i Juzne Amerike. Medu njima posebnu paznju posvecuje saradnji sa Kinom, sa kojom su uspostavljeni redovni politicki i drugi kontakti, ali je otvorena i za specificne i uzajamno korisne posjete i sa drugim zemljama.

4. ZNAČAJ SPORTA NA PUTU KA EVROPSKIM INTEGRACIJAMA

Sport kao djelatnost od javnog interesa zauzima znacajno mjesto u gotovo svakoj evropskoj drzavi. Finansijska i druga ucesca drzave u podrucju sporta, kroz budzete na svim nivoima, odredivanje pravnih lica u sportskoj djelatnosti su vazna pitanja u svim zemljama bez obzira na status i odnose vladinih i nevladinih organizacija i sportskih asocijacija. Saradnja i jasno odredivanje nadležnosti izmedu vladinih i nevladinih sportskih organizacija, ali i partnerstva u Evropi je opste prihvacena pojava.

Polazeci od znacaja sporta za zdravlje nacije, socijalnu integraciju, medunarodni prestiz i afirmaciju, nacionalni ponos, osjecanje pripadnosti, moral i druge vrijednosti od opsteg interesa a u zelji da, ne samo održi već da otvori nove perspektive razvoja Crnogorskog Sporta, neophodno je da i drzava ucestvuje u stvaranju uslova za razvoj sporta, kako bi crnogorski sportisti postizali sto bolje rezultate na medunarodnim takmicenjima. Ovo i iz razloga sto dobro osmisljenim sistemom uredivanja strucnih, organizacionih i upravljackih zadataka, kako na lokalnom tako i na drzavnom nivou, sport mora postati vazan faktor svijesti pojedinca o zdravlju, tj vazan činilac prevencije zdravlja, sociopatoloških pojava medu mladima. Takode treba istaći da postizanje medunarodno priznatih rezultata, doprinosi medunarodnoj promociji države, odnosno vrhunski sportski uspjeh u razvijenom svijetu, ima posebnu prepoznatljivost svoje drzave.

Zato se stvaraju uslovi koji potstiču veća ulaganja u sport. Na taj nacin se poboljšava nivo sportskog rezultata. To uslovljava povećanje masovnosti svih oblika sportskog ucestvovanja (gledanost, prisutnost, sportska aktivnost i sl.), upotrebu sportskih proizvoda, razvoj sportske industrije, trgovine, turizma i ostalih djelatnosti koje su povezane sa sportom. Posledicno tome, u svijetu dolazi do boljeg poznavanja države i njihovih resursa.

Shodno ustavnom pravnom uređenju države Crne Gore, medunarodnim konvencijama u vezi sa sportom (Evropska povelja o sportu, Evropska konvencija protiv dopinga u sportu, Kodeks etike u sportu i Manifest o sportu mladih), preporukama savjeta Evrope i potrebama Crnogorskog sporta, bilo je neophodno da se primjerenije i kvalitetnije uredi podrucje sporta.

Prijemom CRNOGORSKOG OLIMPIJSKOG KOMITETA u MEĐUNARODNI OLIMPIJSKI KOMITET i prijemom Granskih Saveza u srodne Evropske Saveze, Crna Gora ce u narednom vremenskom periodu biti prepoznatljiva po nastupima nasih sportista u vecem broju sportova, a samim tim i u postizanju vrhunskih sportskih rezultata, odnosno, doslednom reprezentovanju Države Crne Gore.

LITERATURA

1. DROBNJAK D., NIKOLIC V., BJELICA D., SLJIVIC R., RASOVIC D., 2005. “Nacionalni program sporta u Crnoj Gori” Podgorica.
2. RASOVIC MR IVANA, 2006. godina “Politika pridruzivanja Evropskoj Uniji sa posebnim osvrtom na Crnu Goru” Beograd, Ivana Rasovic
3. ZECEVIC DR MILIJA, 2001. “Internacionalne relacije” Beograd, Zecevic Milija,
4. RAICEVIC M., 2000. “Ekonomija na globalnom nivou” Beograd
5. DJURDJEVIC Z., 1999. “Makroekonomija”, Novi Sad,
6. CVETANOVIC S., 2007. “Makroekonomija”, Nis.

SUMMARY

Pricedure for the admission to the European Union is complex and characteristic with the phases in which the key role have the institutions of the Community and for the phases happening according to the established rules of the international law.

If Montenegro successfully implement the Agreement on stabilization and admission, it will create the conditions for this new country to enter European Union, i.e. to sign the Agreement on Admission to European Union

Sport like activity is of big importance for any state in Europe.

Izet Rađo, Žarko Bilić, Duško Bjelica i Proko Dragosavljević